

Bemærkninger til lovforslaget.

I. Almindelige bemærkninger.

I de senere år har der i henhold til frivillige overenskomster mellem kommuner i et betydeligt antal tilfælde fundet sammenlægning af kommuner sted. Et yderligere betydeligt antal kommunesammenlægninger vil med hjemmel i lov nr. 225 af 3. juni 1967 om revision af den kommunale inddeling og lov nr. 233 af 4. juni 1969 om revision af den kommunale inddeling i Århus, Odense og Ålborg byområder finde sted pr. 1. april 1970.

Denne omfattende ændring af landets kommunale inddeling, der bl. a. indebærer, at alle kommuner fremtidig vil omfatte en flerhed af kirkesogne, nødvendiggør en ændring af en række bestemmelser i den kirkelige lovgivning, herunder navnlig bestemmelserne om budgettering af de kirkelige udgifter, som dækkes gennem den lokale ligning. Da påligning af kirkelige afgifter ifølge bestemmelsen i § 7, stk. 2, i lov nr. 294 af 18. juni 1969 om folkekirkens lønningsvæsen m. m. sker under ét for kommunen, uanset om denne omfatter flere sogne, har man anset det for at være såvel i kommunernes som i menighedsrådenes interesse, at budgetlægningen for de kirkelige kasser inden for et fællesligningsområde i videst muligt omfang samordnes, herunder navnlig med henblik på prioriteringen af mere udgiftskrævende foranstaltninger. Med dette mål for øje foreslås det at henlægge kompetencen til at stadfæste overslag for samtlige kirkelige kasser og til at godkende ligningsbeløb til dækning af disse kassers underskud til provstiudvalgene, således at kirkeministeriets og overtilsynenes nuværende beføjelser på dette område bortfalder. I konsekvens heraf foreslås det ligeledes at henlægge revisionen af samtlige kirkelige kassers regnskaber til provstiudvalgene. Forslaget er på disse punkter i overensstemmelse med den indstilling, som er afgivet i betænkning nr. 476/1968 (i det følgende betegnet betænkning I) fra det af kirkeministeriet den 19. juni 1964 nedsatte udvalg vedrørende den kirkelige administration. Det samme gælder med hensyn til den foreslåede bestemmelse om afholdelse af et årligt budgetsamråd mellem provstiudvalget og menighedsrådene.

For at simplificere budgetlægningen og revisionen foreslås det yderligere at ophæve kirkebetjeningskassen som en selvstændig kasse, således at denne kasses indtægter og udgifter for selvejende kirkers vedkommende indgår i kirkekassens overslag og regnskab på tilsvarende måde som det tidligere er sket med hensyn til menighedsrådskasserne.

Den foreslåede forøgelse af de til provstiudvalgene henlagte forretninger er tiltrådt af Danmarks Provsteforening.

Da henlæggelsen af samtlige sager vedrørende de kirkelige kassers overslag og regnskaber til provstiudvalgene vil medføre en ikke uvæsentlig lettelse af stiftsøvrighedernes og de andre overtilsyns nuværende arbejdsbyrde, har man fundet tiden inde til nu at søge gennemført det af udvalget vedrørende den kirkelige administration i betænkning nr. 495/1968 (i det følgende betegnet betænkning II) fremsatte forslag om en vis decentralisering for så vidt angår de under kirkeministeriets forretningsområde hørende sager. Udvalgets forslag, der bygger på principperne i den af administrationsudvalget af 1960 i 1962 afgivne 1. betænkning (nr. 301/62) og den i 1965 udkomne betænkning (nr. 388/1965) om effektivisering af statsadministrationen, går ud på, at der tilvejebringes hjemmel for, at kompetencen i en række rutineprægede sager angående kirker, præstegårde og kirkegårde samt angående kirkers og præsteembeders jorder m.v. kan overføres fra kirkeministeriet til stiftsøvrighederne. Kirkeministeriet er enig med udvalget i, at der ved en sådan bemyndigelsesbestemmelse tilvejebringes grundlag for etablering af en smidig ordning, hvorunder det vil være muligt til enhver tid at udsondre de kategorier af sager, som skønnes bedst egnede til behandling hos stiftsøvrighederne. De erfaringer, der indvindes under en sådan ordning, vil kunne danne grundlag for en senere revision af de kirkelige love med henblik på endelig fastsættelse i lovgivningen af kompetenceforholdet mellem ministeriet og de kirkelige instanser.

Forslaget er tiltrådt af stiftsøvrighederne. Ifølge de fra stiftsøvrighederne indhentede udtalelser vil den foreslåede forøgelse af stiftsøvrighedernes kompetence ikke — eller i hvert fald kun i meget begrænset omfang — medføre kray om ansættelse af yderligere personale på stiftsøvrighedskontorerne.

De foreslåede lovændringer tager endvidere sigte på at ophæve bestående særordninger for Københavns og Frederiksbergs vedkommende såvel på det økonomiske som på det administrative område, for dette sidstes vedkommende særlig med hensyn til varetagelsen af overtilsynsforretningerne i København.

Da de foreslåede ændringer i de kirkelige love står i direkte indbyrdes sammenhæng, har man anset det for mest praktisk at samle disse ændringer i et enkelt lovforslag.